

стануть серйозною проблемою. Це допомагає мінімізувати та знизити ризики кібератак і захистити свої системи, що сприяє підвищенню надійності та безпеки цифрових систем [2].

Список використаних джерел:

1. Kumar, Ramaraju & Ca, Ramarao & Raju, B.M.K & Samuel, Josily & Guddanti, Nirmala & Banda, Sailaja. (2021). Monitoring and evaluation using digital tools. INTERNATIONAL JOURNAL OF AGRICULTURAL SCIENCES. 17. 765-774. 10.15740/HAS/IJAS/17.2/765-774.
2. The Critical Role of Monitoring for a Successful Digital Transformation. URL: https://www.nodinite.com/critical-role-of-monitoring-for-a-successful-digital-transformation/#toc_Supporting_DataDriven_Decisions

Яськова Н.В.

Інститут цифровізації освіти НАПН України

ДЕЯКІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ З ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ТА АКАДЕМІЧНИХ МЕРЕЖ

Нині, цифрова компетентність є невід'ємною складовою професійної діяльності фахівців різних сфер, зокрема науковців та науково-педагогічних працівників. Відкриті освітньо-наукові інформаційні системи (ВОІС) відіграють ключову роль у розвитку цифрової грамотності, забезпечуючи вільний доступ до високоякісних освітніх і наукових матеріалів. Інтеграція цифрових технологій не лише сприяє створенню та поширенню нових знань, а й посилює можливості для міждисциплінарної взаємодії, глобальної співпраці та формування цифрового академічного середовища. Це, своєю чергою, сприяє розширенню цифрових прав та можливостей, підвищенню рівня інформаційної безпеки та ефективності науково-дослідницької діяльності.

Застосування сучасних цифрових технологій та відкритих освітніх ресурсів є важливим чинником розвитку цифрової компетентності, що необхідна для ефективної діяльності в умовах цифрової трансформації суспільства. Електронні соціальні мережі виконують функцію динамічних платформ для професійної взаємодії, обміну знаннями та наукової співпраці, сприяючи формуванню та вдосконаленню цифрових навичок, критичного мислення та інформаційної грамотності. Їх використання дозволяє розширити можливості доступу до актуальної наукової інформації, активізувати міждисциплінарну комунікацію та підвищити ефективність дослідницької та освітньої діяльності.

Варто наголосити, що соціальні мережі сприяють інтеграції науковців у міжнародні академічні спільноти, популяризації наукових досягнень і обговоренню актуальних дослідницьких проблем. Зокрема, електронні соціальні мережі забезпечують оперативний доступ до нових досліджень, підтримують формування міждисциплінарних команд і стимулюють розвиток цифрових навичок, необхідних для ефективної професійної діяльності.

Здійснивши аналіз різноманітних соціальних мереж, опише їх особливості застосування у науковій діяльності. Так, LinkedIn є професійною платформою, орієнтованою на кар'єрне зростання, обмін досвідом та створення наукового нетворкінгу. Платформи ResearchGate та Academia.edu забезпечують дослідникам можливості для публікації наукових статей, обговорення результатів досліджень та оцінки цитованості. Twitter активно використовується для академічних дискусій, анонсування конференцій та обміну актуальними науковими новинами, в той час як Facebook сприяє створенню професійних груп, наукових спільнот і проведенню освітніх заходів. YouTube виступає як відеоплатформа для науково-популярних відео, лекцій, вебінарів і презентацій. Платформи Slack та Discord використовуються для організації командної роботи, створення наукових спільнот та проведення онлайн-зустрічей. Mendeley є бібліографічним менеджером, який допомагає

організовувати наукові джерела та ефективно працювати з цитуваннями. TikTok дозволяє популяризувати науку через короткі відео та освітній сторітелінг.

Для розвитку цифрової компетентності наукових та науково-педагогічних працівників важливо використовувати соціальні та академічні мережі, такі як LinkedIn, ResearchGate, Academia.edu, Twitter, Facebook, YouTube, Slack, Discord, Mendeley та TikTok. Кожна з цих платформ має свою специфіку. В табл. 1 представлено деякі рекомендації з розвитку цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників з використання описаних соціальних та академічних мереж.

Таблиця 1.

Деякі рекомендації з розвитку цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників з використанням соціальних мереж

Назва мережі	Рекомендації щодо використання	Застосування мережі для розвитку цифрової компетентності
LinkedIn	Рекомендується використовувати для професійного нетворкінгу, пошуку роботи, обміну науковими досягненнями та публікаціями. Регулярне оновлення профілю та публікація галузевих новин підвищує видимість науковця.	Освоєння цифрових інструментів для ефективної професійної комунікації, розбудови особистого бренду в науковій сфері, а також використання онлайн-курсів (LinkedIn Learning) для підвищення кваліфікації.
ResearchGate	Платформа, орієнтована на дослідників, дозволяє ділитися науковими статтями, обговорювати дослідження та налагоджувати співпрацю з колегами. Також можна запитувати доступ до публікацій.	Розвиток навичок ефективного управління науковими профілями, використання цифрових інструментів для поширення досліджень, а також аналітики за допомогою метрик цитування для оцінки впливу.
Academia.edu	Використовуйте платформу для публікації наукових статей, моніторингу цитувань та збору відгуків від наукової спільноти.	Розвиток навичок публікації наукових робіт у відкритому доступі, аналіз цифрових метрик, що відображають вплив досліджень на наукову спільноту та суспільство загалом.
Twitter	Платформа для академічних дискусій, анонсів конференцій, швидкого обміну думками та науковими новинами. Використовуйте хештеги для залучення аудиторії та поширення інформації.	Розвиток навичок цифрової комунікації через формати коротких повідомлень, активне використання хештегів для розширення аудиторії наукового контенту, участь в онлайн-дискусіях.
Facebook	Платформа для приєднання до наукових спільнот, участі в обговореннях, анонсуванні подій та поширенні матеріалів серед широкої аудиторії.	Використання освітніх груп і сторінок для обговорення цифрових технологій, навчання основам медіаграмотності та розвитку навичок кібербезпеки в науковому контексті.
YouTube	Використовуйте для публікації науково-популярних відео, лекцій, презентацій та вебінарів, що забезпечують доступ до нових знань.	Розвиток навичок створення відеоконтенту для навчальних та наукових цілей, освоєння відеомонтажу та стримінгових технологій для організації онлайн-

		освіти.
Slack	Ідеально підходить для командної роботи, обміну файлами та організації внутрішніх дискусій у дослідницьких групах.	Формування навичок використання корпоративних комунікаційних платформ для організації цифрової співпраці в наукових проєктах та управління командною роботою.
Discord	Платформа для створення наукових спільнот за інтересами, організації голосових дискусій та проведення онлайн-зустрічей.	Розвиток умінь керування цифровими спільнотами, організація відео- та аудіоконференцій для науково-освітніх заходів, обговорення тем у режимі реального часу.
Mendeley	Використовуйте для організації бібліографії, цитування джерел та обміну науковими матеріалами між колегами.	Освоєння цифрових бібліографічних менеджерів, автоматизація створення списків літератури, організація спільної роботи з науковими джерелами для покращення наукової діяльності.
TikTok	Можливість популяризації науки через короткі відео. Використовуйте платформу для пояснення складних наукових тем простими словами, залучаючи молоду аудиторію.	Розвиток навичок створення інтерактивного освітнього контенту, популяризація науки через цифровий сторітелінг, формування візуальної грамотності та комунікаційних навичок через короткі відео.

Висновки. Відкриті освітньо-наукові інформаційні системи (ВОІС) є важливим інструментом для розвитку цифрової грамотності, забезпечуючи доступ до сучасних наукових та освітніх ресурсів. Особливу роль у розвитку цифрової компетентності науковців відіграють платформи, які забезпечують доступ до наукових матеріалів, підтримують міждисциплінарні комунікації та сприяють створенню міжнародних академічних спільнот. Зокрема, платформи, такі як LinkedIn, ResearchGate, Academia.edu, активно підтримують професіоналів у пошуку співпраці, обміні науковими досягненнями та публікаціях, а також допомагають налагоджувати зв'язки у наукових колах. Використання таких платформ дозволяє не лише ділитися науковими результатами, а й сприяє розвитку цифрових навичок, необхідних для ефективної професійної діяльності.

Таким чином, застосування сучасних цифрових технологій та соціальних мереж є важливим етапом у розвитку цифрової компетентності науковців, що сприяє не лише їх професійному росту, але й загальному прогресу в науці та освіті.

Список використаних джерел:

1. Відкриті цифрові системи в оцінюванні результатів науково-педагогічних досліджень / В. Ю. Биков та ін. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т. 75. № 1. С. 294–315. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v75i1.3589>.
2. Яськова Н.В. Вітчизняний і зарубіжний досвід використання електронних соціальних мереж RESEARCHGATE ТА ACADEMIA.EDU для оцінювання результативності науково-педагогічних досліджень. Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 13-15 травня 2021 р., Запоріжжя: ЗОІППО. С. 1- 4. URL: https://drive.google.com/file/d/1pR6-owrjeggSEZLDfuE7eTik_7Ty5okJ/view
3. Oleksiuk N. V., Lebedenko L. V. (2015). The Use of Electronic Social Networks in Social and Pedagogical Work with Schoolchildren. *Information Technologies and Learning Tools*, No. 4 (48), pp. 88–102. Available: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1273>.